

ע"פ (חיפה) 43876-04-24 - נדב לוי נ' מדינת ישראל

ע"פ (חיפה) 43876-04-24 - נדב לוי נ' מדינת ישראל מחוזי חיפה

ע"פ (חיפה) 43876-04-24

נדב לוי

ע"י באי כוחו

עו"ד נמרוד ליפסקר ועו"ד שירה בר-זיו

נגד

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז חיפה - פלילי

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

[16.07.2024]

כבוד השופט ליפשיץ

כבוד השופט קרזבום

כבוד השופטת אימבר

פסק דין

ערעור על חומרת העונש בגזר הדין של בית המשפט השלום בחיפה (כב' השופט שלמה בנג'ו) מיום 12.3.24, שניתן

בת"פ 28579-01-20 (להלן: בית המשפט קמא). בית המשפט קמא גזר על המערער 10 חודשי מאסר בפועל וכן

רכיבי ענישה נוספים, לאחר שהרשיע אותו בעבירה של גרימת מוות ברשלנות לפי סעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז

1977- (להלן: חוק העונשין) בצירוף ס' 326 לחוק העונשין (חובת הממונה על דבר שיש בו סכנה).

ההליך נסוב על אודות אירוע טראגי שהתרחש 21.8.2017 בדירה בטירת הכרמל שהושכרה בתחילת חודש 8/2017

על ידי המערער. במועד האירוע ביקשה השוכרת - הגב' ש.ב. ז"ל (להלן: המנוחה) להתקלח ובעת שפתחה את ברז

המים התחשמלה למוות מזרם חשמל שעבר במי המקלחת.

הערעור הוגש תחילה בנוגע להרשעת המערער; ולחילופין, בנוגע לחומרת העונש. לאחר דיון שהתקיים לפנינו, חזר בו

המערער מהערעור על הכרעת הדין. נקדים את עמדתנו ונציין כי מצאנו מקום להקל בעונש שנגזר על המערער

באופן שרכיב העונש העיקרי יהיה 9 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. משום שהערעור מתמקד בעונש, נסקור אך

בקווים כלליים את עיקר הממצאים העובדתיים, ולאחר מכן נפרט את הטעמים שמצאנו כמצדיקים את ההקלה

בעונש.

המנוחה ובעלה, שנישאו ימים ספורים טרם מועד האירוע, שכרו מהמערער בחודש 8/2017 את הדירה בה התרחש האסון לעיל. הדירה לא הייתה בבעלות המערער, אלא אחת מתוך מספר דירות שהיו שייכות במועד הרלוונטי לסבו. עם זאת לא הייתה מחלוקת כי הוא היה זה שטיפל בפועל בתחזוקתן והיה בקשר עם השוכרים. עובר למועד בו שכרו המנוחה ובעלה את הדירה, הושכרה הדירה לדיירת קודמת ובתקופה זו התרחשו מספר תקלות חשמל בדירה. על פי הצעת השוכרת הקודמת הובא על ידה מי שהציג את עצמו כחשמלאי לצורך תיקון התקלות. אותו חשמלאי בשם אליהו יחיא (להלן: יחיא) טיפל מספר פעמים בתקלות, אך אלה המשיכו מעת לעת. בנוסף, הדיירת הקודמת התלוננה באוזני המערער על "עקצוצים" שחשה במי המקלחת, אך לטענת המערער הוא סבר שמדובר בתקלה בראש המקלחת שהוחלף על ידו בעקבות התלונות.

גם לאחר כניסת המנוחה ובעלה לדירה, בתקופה הקצרה בה התגוררו בדירה, המשיכו תקלות החשמל ולכן נשלח יחיא לדירה על ידי המערער. לאחר שבדק את לוח החשמל הגיע יחיא למסקנה כי מקור התקלה נעוץ במפסק הפחת שמטרתו מניעת התחשמלות. יחיא הודיע על כך למערער וכן לבעלה של המנוחה ולאביה, וכן - וכאן נעוצה עיקר החומרה ורשלנות המערער - ביצע "מעקף" של מפסק הפחת תוך הותרת הדיירים להתגורר בדירה ולעשות בה שימוש. האסון הנורא שתואר לעיל התרחש בימים הספורים בהם לא היה בפועל מפסק פחת בדירה. בדיעבד הסתבר כי לא הייתה תקלה במפסק ולמעשה הסרתו אפשרה בפועל את האסון, וליתר דיוק לא מנעה את התרחשותו. זה המקום לציין כי יחיא הועמד לדין יחד עם המערער. בניגוד למערער שכפר באחריותו, הודה יחיא במיוחס לו ודינו נגזר בתחילה ל- 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. במסגרת ערעור שהוגש על קולת העונש, הוא הוחמר ל 10 חודשי מאסר בפועל (עפ"ג 43119-02-23 מיום 21.9.23).

כאמור, הגענו למסקנה שיש מקום להפחית בעונשו של המערער. הצדדים הרחיבו בנדון, וכדי שלא להאריך מקום שניתן לקצר נביא להלן את עיקר הטיעונים שהביאו אותנו למסקנתנו זו. ראשית, אנו סבורים כי מידת האשם שבדקה במערער פחותה מזו של יחיא. יחיא עבד בתקופה הרלוונטית כנהג של משאית לפינוי אשפה בעיריית טירת הכרמל, ולא הוסמך מעולם כחשמלאי. חרף זאת הוא עסק בעבודות חשמל בניגוד לדין. אין כמקרה שלפנינו להבהיר באופן הברור והכואב ביותר כי רק מי שהוסמך כדין לעסוק בעבודות חשמל יכול לעשות זאת. מדובר, תרתי משמע, בדיני נפשות. באי כוח המערער הפנו לכך כי בהליך האזרחי בו נתבעו יחיא והמערער, קבע בית המשפט חלוקת אחריות (נזיקית) של 75% ו 25% לחובת יחיא. איננו נדרשים בהליך זה לחלוקה המדויקת של האחריות בין השניים ושל מידת האשם והרשלנות ביניהם, אך גם אנו סבורים כי מרב האשם בנדון נופל לפתחו של יחיא, שהיה "בעל המקצוע" (וליתר דיוק, מי שהתיימר להיות כזה) שבעזות מצח ומתוך מניעים כלכליים - עסק במקצוע מסוכן ומסכן חיים שלא הייתה לו בו כל הסמכה או ידע נדרש. הוא זה שהחליט, לבדו, לבצע את ה"מעקף" של מפסק הפחת; והוא זה שביצע אותו בפועל. לא בכדי קבעה ערכאת הערעור במסגרת ערעור המדינה על קולת העונש בעניינו של יחיא ש: "במקרה זה רשלנות המשיב מזדקרת לעין והיא בעלת חומרה רבה ואף חריגה". אחריותו ורשלנותו של המערער קיימת כמובן, ולא הייתה על כך מחלוקת (לפחות לא לפנינו, נוכח חזרת המערער מהערעור על הרשעתו), אך אנו סבורים - כאמור - כי מידת האשם שלו וכן אחריותו ורשלנותו היא פחותה מזו של יחיא, ולכן גם עונשו צריך להיות נמוך בהשוואה אליו ולו במידת מה;

שנית ובהמשך ישיר לאמור לעיל, אחריותו של המערער נובעת בראש ובראשונה מכך שהוא היה מודע היטב להחלטתו של יחיא לבצע את המעקף לעיל. במסגרת הערעור המקורי שהתייחס כאמור גם לעצם ההרשעה, טענו באי כוח המערער שלא הייתה עליו כל חובה לוודא שיחיא הוא חשמלאי מוסמך; וכן נטען, כי לא הייתה לו כל סיבה לסבור שאין זה בטיחותי להותיר את הדירה עם ה"מעקף" כפי שהמליץ וביצע יחיא. בהקשר זה הבהרנו כי עמדתנו שונה בתכלית - הוכח מהראיות שהמערער ידע, ולכל הפחות היה עליו לדעת, על אודות תפקידו של מפסק הפחת, קרי - מניעת התחשמלות. משמע, המערער ידע (וכאמור, לכל הפחות היה עליו לדעת) כי דיירי הדירה נותרו ללא הגנה זו. זהו לזו העניין ופה נעוצה עיקר רשלנותו. עבירת הרשלנות מבוססת על הקביעה כי הנאשם לא היה מודע בפועל לטיב מעשיו, לנסיבות או לתוצאות מעשהו, מקום בו האדם הסביר היה יכול להיות מודע להם. לעניין מודעות המערער על אודות (אי) הסמכתו של יחיא כחשמלאי מוסמך, נציין כי המערער בחר שלא להעיד להגנתו בהליך שהתקיים בפני בית המשפט קמא, ומאליו יוצא שמקובלים עלינו קביעות בית המשפט קמא בהקשר זה ולפיהן הוא לפחות עצם עניו בנדון. ויודגש, אחריותו של המערער, בניגוד לאחרים, היא בראש ובראשונה כמי שהיה בעליו בפועל של הנכס וכמי שתפעל והיה אחראי על תחזוקתו. בכך, שונים מעמדו ואחריותו מאלו של אחרים שידעו שיחיא אינו חשמלאי מוסמך וכן ידעו על פני הדברים שהדירה הושארה, ולו לימים ספורים, ללא מפסק פחת. עם זאת, נתונים אחרונים אלה רלוונטיים לרמת הענישה ויש בהם - כחלק משיקולים נוספים - כדי להביא להקלה מסוימת בעונש; שלישית, במסגרת שמיעת הראיות הוכח כי לא הייתה הארקה לדירה, וכן עלה מהראיות שלו הייתה הארקה לדירה לא מן הנמנע שהאסון היה נמנע גם בהינתן המעקף שבוצע. כן עלה מהראיות כי בעבר הייתה הארקה לבניין אך במועד בלתי ידוע הוחלפה (ככל שנראה על ידי הרשות המקומית או רשות המים, סוגיה זו לא הובררה עד תום) צנרת הברזל שהוליכה מים לבניין בצנרת פלסטיק, ובכך "נותקה" הארקה הבניין. בית המשפט קמא בהקשר זה כי "מערכת ההארקה בבניין, הייתה מבוססת על חיבור לצנרת המים הציבורית, בהיותה עשויה ממתכת, ומוטמנת בקרקע. צנרת זו הוחלפה ברבות השנים בצנרת פלסטיק, התוצאה היא שלדירה הנדונה, אין הארקה. עם זאת, חלק מהשכנים ביצעו הארקה פרטנית, הארקה יסוד" (עמ' 14 להכרעת הדין). עלה מהראיות כי הגורם שהחליף את הצנרת היה אמור לכל הפחות ליידע את בעלי הדירות על אודות ההחלפה וכן לוודא כי מבוצעת הארקה באמצעי חליפי. רשלנות לכאורית זו (לכאורית, שכן סוגיה זו כאמור לא התבררה עד תום) אינה מוציאה את רשלנותו של המערער, אך היא רלוונטית לטעמנו במישור העונש;

רביעית, חרף אחריותו הברורה של המערער ורשלנותו - בעיקר בהקשר למודעותו לביצוע מעקף מפסק הפחת - עולה על פני הדברים כי עונשו נגזר בין היתר מקביעות בית המשפט קמא שניתן להבין מהן, על פני הדברים, כי בית המשפט קמא ייחס לו אחריות החורגת מרשלנות גרידא. כך, בעמוד 24 להכרעת הדין נקבע כי: "לא רק ברשלנות מדובר אלא בעצימת עיניים ואפילו במודעות מפורשת". קביעה זו ודומות לה בהכרעת הדין ובגזר הדין, אינן יכולות לדור בכפיפה אחת עם הרשעת המערער בעבירת הרשלנות שיוחסה לו על ידי המאשימה, ומדובר בנתון המצטרף לשיקולינו בהקשר לעונש;

חמישית, נתוניו של המערער מצדיקים לטעמנו הקלת מה בעונש. מדובר בליד 1985 שסיים לימודי הנדסה ולטענתו בשל ההליך המלווה אותו שנים רבות אינו עוסק בתחום לימודיו. באי כוח המערער הפנו לנתונים המעידים על אופיו ומיהותו - משרת במילואים מזה שנים רבות ביחידה קרבית ובמיוחד בימים קשים אלה; מתנדב במסגרות שונות ותורם מזמנו ומכספו; וסובל מבעיות בתחום הנפשי כפי שפורט לפנינו. בנוסף, ניתן להפנות לתקופה הארוכה שחלפה מאז האירוע, שחלק ניכר ממנה נובע משיהוי בהגשת כתב האישום.

סוף דבר, במקום רכיב המאסר בפועל (לתקופה של 10 חודשים) שנגזר על המערער בגזר דינו של בית המשפט קמא, ירצה המערער מאסר לתקופה של 9 חודשים, בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות שירות מתאריך 16.7.24.

המערער יתייב לריצוי מאסרו בעבודות שירות, אצל הממונה על עבודות שירות (יחידת ברקאי - סמוך לבית סוהר מגידו) ביום 29.7.24 שעה 9:00. מובהר בזאת למערער שעליו לדווח לממונה על עבודות שירות על כל שינוי בכתובת מגוריו, במספרי הטלפון שלו או בשינוי במצבו הבריאותי. עליו לעמוד בכל תנאי הפיקוח. הפרה של עבודות שירות עשויה להביא לריצוי יתרת העונש במאסר ממש.

יתר רכיבי גזר הדין נותרים ללא שינוי.

המזכירות תשלח העתק מפסק הדין לממונה על עבודות שירות.

ניתן היום, י' תמוז תשפ"ד, 16 יולי 2024, בנוכחות הצדדים.

י. ליפשיץ, שופט

[אב"ד]

ג. קרזבום, שופט

א. אימבר, שופטת